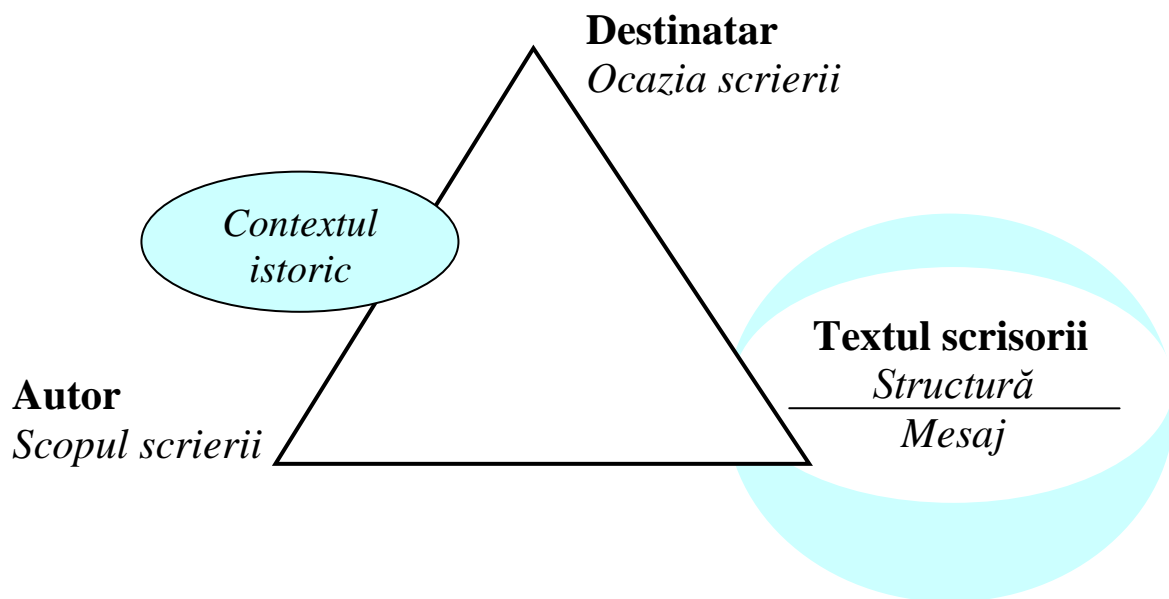

Introducere

Epistola către Evrei

Structura, mesajul și scopul scrierii

În toate colecțiile de manuscrise existente ale Noul Testament, cartea *Evrei* este așezată în rîndul epistolelor.¹ Ca toate scrierile epistolare ale Noului Testament, și *Epistola către Evrei* se organizează în jurul a trei elemente definitorii: ocazia, scopul și mesajul epistolei, chiar dacă structura sau forma scrierii se abate în bună parte de la forma epistolară clasică. Autorul însuși își intitulează scrierea „un cuvînt de sfătuire” (13:22), ceea ce face din această scriere mai degrabă o predică. Aceasta explică împletirea dintre porțiunile teologice ale scrierii cu atenționările din ea.

¹ William L. Lane, *Hebrews 1-8*, Word Books Publishers, Dallas, Texas, 1991, p. lxix-lxx.

Autorul și scopul scrierii

Identitatea autorului epistolei este disputată în lumea teologică. De-a lungul istoriei, scrierea *Epistolei către Evrei* a fost atribuită pe rând lui Pavel, Barnaba, Luca, Clement din Roma, Apolo, Silvanus, Filip diaconul, Aquila și Priscila, Iuda, Aristion și alții.² Varietatea de propuneri subliniază cum nu se poate mai bine faptul că este imposibil de stabilit cu exactitate cine anume a scris epistola. Este însă interesantă observația lui William Lane:

În tradiția manuscriselor Noului Testament, *Evrei* apare exclusiv în asocierie cu scrierile lui Pavel. Cea mai veche copie a acestui document se găsește într-o colecție a scrierilor pauline, Chester Beauty Papyrus (P⁴⁶), care este datată la începutul secolului al treilea. În această colecție scrierea este identificată sub titlul „Către Evrei”, în același fel în care este identificată și epistola lui Pavel „Către Romani” sau „Către Corinteni”. În acest manuscris, cartea *Evrei* este poziționată după *Romani* și înainte de *1 Corinteni*.³

Întrebarea importantă nu este cine a scris cartea, ci cu ce scop a scris-o, care este mesajul ei și cum este structurată această epistolă.

Scopul scrierii epistolei

Epistola a fost scrisă cu scopul de a ajuta comunitatea destinatară să evite căderea din credință. Există mai multe texte care scot în evidență faptul că autorul nu consideră că tragedia s-a produs deja. De aceea, prin epistola sa, el încearcă să ajute comunitatea să-și reconsidere poziția față de Domnul Isus Hristos, Apostolul și Marele Preot al mărturisirii lor.

Mesajul epistolei

La sfârșitul acestor zile, Dumnezeu ne-a vorbit prin Însuși Fiul Său, care, deși a fost și este mai presus de îngeri, S-a întrupat ca să ne plămădească mîntuirea în suferințele Lui. De aceea, să păstrăm pînă la capăt credința în El și să intrăm astfel în odihna lui Dumnezeu, prin Isus, Marele Preot numit de Însuși Dumnezeu. Să ne ferim de pericolul în care ne aruncă pruncia spirituală! Vom reuși lucrul acesta doar în măsura în care vom crește în cunoașterea lui Isus ca: Mare Preot după rînduiala lui Melhisedec, Mare Preot în adevăratul Cort și Jertfă unică și desăvîrșită, prin care avem o intrare liberă în Locul preasfînt.

² William L. Lane, *Hebrews 1-8*, p. xlix

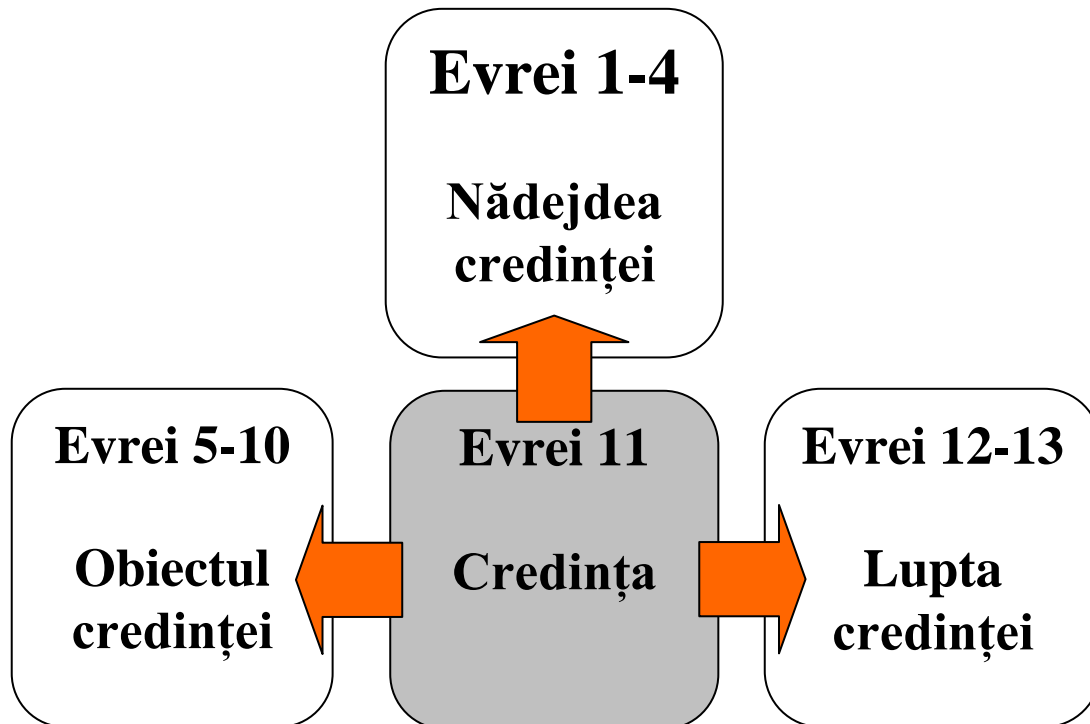
³ William L. Lane, *Hebrews 1-8*, p. lxix.

Pericolul păcatului cu voia fiind real, să veghem unii asupra altora, pentru ca să înțelegem și să păstrăm credința mîntuitoare, nelăsîndu-ne înfășurați de păcat și doborîți de focul sfînțitor al suferinței, rămînînd lîngă harul care ni s-a făcut și lăsînd harul acesta să se arate în trăirea de zi cu zi.

Structura epistolei

Afirmația expresă a autorului din 13:22 definește epistola ca fiind un „cuvînt de sfătuire”. De-a lungul ei se împletesc mereu problema cu soluția, teologia cu aplicația: 1:1-14, (2:1-4), 2:5-18, (3:1-4:16), 5:1-10, (5:11-6:20), 7:1-10:25, (10:26-13:25). Pasajele care conțin atenționări sînt puse în paranteză. Așadar, nu putem să ne așteptăm la un text clar compartimentat tematic, așa cum avem de pildă în multe dintre epistolele lui Pavel.

În lumina atenționărilor din carte, înțelegem că tocmai credința destinatarilor a început să se clatine sub presiunea persecuțiilor și a atacurilor teologice venite din partea iudeilor. După ce autorul și-a exprimat nădejdea pentru destinatari în cea mai pozitivă formă posibilă — „Noi însă nu sîntem din aceia care dau înapoi ca să se piardă, ci din aceia care au credință pentru mîntuirea sufletului” (10:39) — el definește credința, ca fiind „o încredere neclintită în lucrurile nădăjduite, o puternică încredințare în lucrurile care nu se văd” (11:1), fundamentînd această definiție pe imensul nor de martori al istoriei biblice. Așadar, o primă trăsătură a credinței este nădejdea ei. Autorul precizează că scăparea noastră a fost „să apucăm nădejdea care ne era pusă înainte, pe care o avem ca o ancoră a sufletului; o nădejde tare și neclintită, care pătrunde dincolo de perdeaua dinăuntru al Templului, unde Isus a intrat pentru noi ca înainte mergător, cînd a fost făcut «Mare Preot în veac, după rînduiala lui Melhisedec»” (6:18-20). Isus Hristos este Acela care, ca unul dintre noi, a croit cale pînă în Locul preasfînt pentru toți aceia care cred în El. Astfel, *obiectul credinței* este Domnul Isus Hristos cu întreaga Sa lucrare. Dar pentru că ne aflăm încă pe drumul sfînțirii, care trece adesea prin cuptorul încercărilor, există și *o luptă a credinței*, despre care autorul epistolei vorbește cu precădere în capitolele 12 și 13. Așadar, putem numi *Epistola către Evrei* „epistola credinței”. Credința, fără de care este cu neputință să-I fim plăcuți lui Dumnezeu, este definită prin nădejdea, obiectul și lupta ei.

Nădejdea credinței (cap. 1-4) este ancorată în credincioșia Tatălui. Obiectul credinței (cap. 5-10) este lucrarea desăvârșită a Fiului. Definiția credinței (cap. 11) este modelată de Duhul Sfânt prin Biserică. Iar lupta credinței (cap. 12-13) este lupta noastră a fiecăruia și a noastră împreună și definește singura cale spre cer, care este calea sfințirii.